

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Stockholm
2016-04-22

Ert dnr
Fi2016/00407/S3

Vårt dnr
2016/031

Remiss av promemorian ”Uppgifter på individnivå i en arbetsgivardeklaration”

Näringslivets Regelnämnd (NNR) har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Allmänna principer och ställningstaganden

Enligt NNRs uppfattning är det rimligt att näringslivet förser myndigheter med uppgifter när det behövs för att hantera väsentliga samhällsfunktioner såsom exempelvis skydd av människors liv och hälsa, skydd av privat egendom samt skydd av djur och natur. Detta förutsätter dock att uppgifterna har en tydlig koppling till företagens egen verksamhet och är en förutsättning för att samhällsfunktioner ska fungera enligt gällande lagar och regler, eller om det krävs för att undvika att det uppstår en snedvridning av olika marknader. Uppgiftslämnandet ska alltid vara måttfullt och stå i rimlig relation till syftet med insamlingen samt utgå ifrån den information företagen har inom ramen för sin ekonomiska redovisning. Vidare ska det så långt som möjligt baseras på frivillighet och uppgifterna ska i första hand eftersökas hos andra informationskällor innan företagen approcheras.

Syftet med förslagen som kan utläsas i promemorian är dels att minska det s.k. skattefelet och dels ge myndigheterna bättre kontrollmöjligheter och minska felaktiga utbetalningar (betala ut rätt inkomstrelaterade ersättningar i välfärdssystemen). För att kunna motivera ett införande av de förslag som anges i promemorian krävs väl underbyggda analyser och ställningstagande i fråga om problemets omfattning och art. Vidare, i den del som kan sägas bli en service från företagen till övriga myndigheter med individbaserade uppgifter, att det även krävs att företagen tjänar på detta genom att deras kostnader minskar. Detta då företagen indirekt blir en del i en myndighetsadministration. Det ska tilläggas att denna del främst belysts i tidigare remisser inom detta område (månadsuppgiftsutredningen- och socialförsäkringsutredningens betänkandes) men även nämns i denna promemoria.

NNR anser inte att promemorian genom konsekvensutredningen kunnat styrka nyttan och behovet av framlagda förslag i förhållande till de kostnader som uppstår. NNR avstyrker därför förslaget i dess nuvarande form och förutsätter en komplett konsekvensutredning om förslaget ska beredas vidare. NNR ger nedan mer detaljerade synpunkter, framförallt på det som avser promemorians konsekvensutredning.

Förslagets konsekvenser

I promemorian förslags anges att skattefelet beräknas minska med 2,9 mdr kr årligen samtidigt som statsfinanserna via periodiseringsvinster förbättras med 118 miljoner kr. Vidare att det ges bättre förutsättningar för Skatteverket att fatta korrekta beslut. Vid genomläsning framkommer att beräkningarna i allt väsentligt baserar sig på förmodade ”skatteinkomster” till följd av införandet av personalliggare i restaurang- och byggbranscherna snarare än vad uppgifter på individnivå skulle generera i form av skatt. Skatteverket antagit att effekterna (ökningen av lönesumman för beskattning) med individuella uppgifter skulle motsvara en ökning av den totala lönesumman inom ovannämnda branscher med fyra procent. Det framgår enligt NNR inte vad som ligger till grund för detta antagande och vilka beräkningar som styrker dess relevans. NNR saknar vidare en koppling till resterande företagskollektiv som inte har personalliggare och hur Skatteverkets antagande förhåller sig till de förutsättningar som råder där.

NNR anser vidare att den praktiska kontrollen av uppgifterna mot personalliggarna är vagt beskriven, och det är oklart vilken effekt den får på de offentliga finanserna.

Beträffande ökningen av företagens administrativa kostnader så blir det kännbart, särskilt för de 80 000 arbetsgivare som enligt promemorian lämnar in arbetsgivardeklaration och kontrolluppgifter på papper. De kostnadsberäkningar som lämnas i promemorian (44,4 mkr) får betraktas vara något osäkra och i underkant då de uppskattar själva kostnaden för det sammanlagda inlämnandet men inte kringkostnader, kostnader för IT-system (som inte uppskattats alls) samt att lönekostnaden mellan olika företagskategorier kan variera. Skillnaden för att använda skatteverkets e-tjänst jämfört med papper blir inte stor då företagen ändå manuellt får registrera in de uppgifter per individ och månad som kommer att krävas.

NNR vill i detta sammanhang lyfta fram frågan om ev. rättelse av uppgifter som blivit felaktiga och vad som kan komma att krävas, i synnerhet då dessa uppgifter föreslås ligga till grund för andra myndigheters beslut. Ev. krav på rättelser innebär att kostnaderna för företagen, i synnerhet de utan automatiska IT-system blir högre än vad beräkningen i promemorian tar höjd för.

Promemorian gör bedömningen att det finns en potential att minska företagens kostnader genom att andra myndigheter får tillgång till de nya individbaserade uppgifterna som utredningen föreslår. Den går dock inte närmare in på i vilken omfattning det kan ske. NNR delar bedömningen så till vida att det kan finnas en besparingspotential. Det är dock högst osäkert enligt NNR i vilken grad övriga myndigheter såsom SCB, Försäkringskassorna, A-kassorna och Migrationsverket kommer att minska uppgiftsinhämtandet från företagen i andra eller motsvarande avseenden. Det kommer med största sannolikhet inte att ske i samband med att promemorian förslag träder ikraft. Hur de uppskattade kostnadsminskningarna (30 miljoner kr) kommer att fördela sig mellan olika typer av företag framgår inte och inte heller vad denna siffra grundar sig på. Risken finns sålunda att besparingarna endast träffar ett fåtal. NNR menar att detta måste underbyggas bättre. Denna typ av effektivt informationsutbyte som innebär minskat uppgiftslämnande för företagen i andra sammanhang kräver vidare överväganden och lösningar i förhållande till gällande sekretessbestämmelser och registerförfattningar, något som blir tydligt av promemorian egen ”utredning” för förslaget om att få tillgång till uppgifterna på individnivå i arbetsgivardeklarationen.

NNR anser sammantaget att det inte är möjligt att bedöma och ta ställning till vilka kostnader, skatteintäkter och effekter förslaget kommer att få utifrån de uppgifter som finns i promemorian. Promemorians konsekvensutredning saknar även en redogörelse för alternativa lösningar (exempelvis kan nämnas frekvensen på det individuella uppgiftslämnandet) och på vilket sätt föreslagen lösning är den mest kostnadseffektiva givet det syfte som önskas uppnås. Detta måste därför utredas närmare innan något beslut fattas i frågan.

I länder som exempelvis Danmark och Nederländerna uppstod stora initiala problem vid införandet av liknande system. NNR menar att Sverige borde ta lärdom av detta för att undvika samma misstag. Bl a bör en övergångstid vara generös så att företagen hinner förbereda sig, minst två år.

NÄRINGSLIVET REGELNÄMND

Andrea Femrell